

Kirkkonummen kunta
Ympäristönsuojelu
Ympäristösuunnittelija Merja Puromies
18.2.2024

Selostus vieraslajeista Kirkkonummella ja kunnan tekemästä vieraslajien torjuntatyöstä

Vieraslajeista Kirkkonummella

EU:n haitallisten vieraslajien luetteloon ja/tai Suomen kansallisesti merkityksellisten haitallisten vieraslajien luetteloon kuuluvista lajeista/lajiryhmistä Kirkkonummen luonnossa esiintyy ainakin

- kasvilajeista kaukasianjättiputkea, persianjättiputkea, jättipalsamia, japanintatarta, sahalinintatarta ja keltamajavankaalia
- eläinlajeista minkkiä, supikoiraa, piisamia, espanjansiruetanaa ja merirokkoa.

EU:n ja Suomen haitallisten vieraslajien luetteloissa olevien lajien lisäksi Kirkkonummen luonnossa esiintyy montaa vieraslajia, jotka katsotaan haitallisiksi kansallisessa vieraslajistrategiassa. Tällaisia lajeja ovat mm. kani, rotta ja komealupiini.

Ympäristönsuojeluyksikkö on seurannut jättiputkikasvustojen tilannetta kunnan alueella vuodesta 2011 lähtien. Alueita, joilla on havaittu jättiputkia vuosien 2023 ja 2022 aikana, on Kirkkonummella 41 (kunnan maalla 11, valtion maalla 3 ja yksityisten maalla 27). Peitettyjä jättiputkikasvustoja on noin 15. Peittämisen tarpeessa on vielä noin 10 jättiputkikasvustoa, joista osa on hyvin laajoja.

Jättipalsami on levinnyt Kirkkonummella laajalti. Laji.fi-palvelussa on noin 140 jättipalsamihavaintoa Kirkkonummen alueella.

Keltamajavankaali on levinnyt Kauhalanjoen varren kiinteistöltä Loojärven rannalle asti ja ilmeisesti myös pohjoisemmaksi Haapajärven läheisyyteen. Toinen keltamajavankaalin istutuspaikka on Finnräskin laskupuron varrella ennen Hirsalantietä. Laji on levinnyt puron pitkin etelämmäksi.

Laji.fi-palvelussa on Kirkkonummen alueella havaintoja kurturuususta 215, japanintatarista 26 ja sahalinintatarista 13.

Piisamia on istutettu Kirkkonummelle vuonna 1924. Piisamikanta väheni rajusti 1990-luvulla koko Suomessa. Laji.fi-palvelussa on viimeisten vuosikymmenten ajalta piisamista vain yksi havainto Kirkkonummen alueella (2019).

Minkki ja supikoira ovat levinneet Kirkkonummella laajalti. Metsähallitus sekä luonnon- ja riistanhoitosäätiö ovat harjoittaneet useita vuosia ja tekevät edelleen minkin ja supikoiran koira- ja loukkupyntiä Kirkkonummen saariston alueella.

Espanjansiruetanoista on laji.fi-palvelussa noin 180 havaintoa Kirkkonummen alueella. Havaintoja on eniten Kantvikin ja Masalan välisellä alueella.

Merirokosta on laji.fi-palvelussa 115 havaintoa Kirkkonummen rannikon edustalta ja ulkosaaristosta.

Kania esiintyy laji.fi-palvelun perusteella Kirkkonummella etenkin Veikkolassa, Sundsbergissa ja Sarvvikissa.

Rottaa esiintyy laji.fi-palvelun ja kuntalaispalautteiden perusteella mm. keskustan, Masalan, Sarvkin ja Kantvikin alueilla.

Komealupiinia on levittäytynyt Kirkkonummella laajalti ja sen kasvustot ovat usein runsaita.

Toimenpideohjelmat

Jättiputkista eroon Kirkkonummella -toimenpideohjelma laadittiin ensimmäisen kerran vuonna 2011, ja sitä on päivitetty vuosittain. Ohjelma koskee torjuntatyötä sekä Kirkkonummen kunnan omistamalla että muiden maanomistajien alueilla.

Tekeillä on espanjansiruetanan torjuntaa koskeva toimenpideohjelma. Ohjelmaa varten pyydetty espanjansiruetanoista havaintoja tehneitä laittamaan havaintonsa laji.fi -palveluun.

Kunnan tekemät ja suunnitellut torjuntatoimet ja osallistuminen muiden tekemään torjuntaan

Vieraskasvit

- Kunnossapitopalvelut on hankkinut keväällä 2024 vieraskasvilajien kartoitusta ja torjuntaa Crownsorsa-sovelluksen avulla. Sovelluksella kuntalaiset voidaan osallistaa vieraskasvilajien esiintymien kartoitukseen ja torjuntaan. Palvelua on mahdollista jatkaa vuoden 2024 kasvukauden jälkeen seuraavina vuosina.

Jättiputket

- Kunnossapitopalvelut tehnyt torjuntatoimia kunnan omistamilla alueilla (tarkemmin toimenpideohjelmassa).
- Ympäristönsuojeluyksikkö teettänyt ja tehnyt torjuntatoimia yksityisten omistamilla alueilla (tarkemmin toimenpideohjelmassa)

Kurturuusu

- Kunnossapitopalvelut tehnyt torjuntatoimia Kirkkonummen kunnan omistamilla ranta- ja saaristoalueilla.
- Kunnossapitopalvelut antaa apua talkoiden järjestämisessä.

Espanjansiruetana

- Kunnossapitopalvelut antaa apua talkoiden järjestämisessä.

Minkki ja supikoira

- Luonnon- ja riistanhoitosäätio tehnyt loukku- ja koirapyyntiä Kirkkonummen kunnan omistamissa saarissa ja luodoilla (Hermanskär, Tackelgrund, Grällsgrund, Strekan, Smultrongrundet, Galjonsgrund, Stengrundet, Långgrund, Rågrund, Stakagobbet), nykyinen lupa voimassa vuoteen 2026 asti.

